

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2017-611

13.10.2017

SpareBank 1 Skadeforsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Erstatningsberegning for udeklarte smykker gitt i bryllupsgave – tollregler

Sikrede meldte inn tyveri av smykker til en totalverdi av kr 398.600. Smykkene ble ervervet i forbindelse med seks utenlandsreiser. Selskapet erkjente ansvar, men erstattet smykker kjøpt i utlandet med gjeldende sats for tollfri innførsel (for tiden kr 6.000) pr. reise. Sikrede anførte at flere av smykkene (totalt kr 86.000) ble mottatt i bryllupsgave i 1994 og viste til at det ikke skulle svares toll for gjenstander som var gitt i gave, jfr. tollovens § 5-1. Videre gjorde sikrede gjeldende at sumbegrensningen på kr 6.000 måtte gjelde pr. smykke og ikke pr. reise. Saken reiser også spørsmål om någjeldende eller dagjeldende tollbestemmelser, herunder satser for tollfri innførsel skal legges til grunn ved erstatningsberegningen. Nemndas flertall kom til at tollreglene på tidspunktet for innførselen skulle legges til grunn, samt at sumbegrensningen måtte gjelde pr gjenstand.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 398.000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for tyveri av smykker og spørsmål om selskapet kan påberope seg ansvarsbegrensning for smykker som ikke er deklartert inn i Norge.

Sikredes forsikring inneholder bl.a. følgende klausul:

3.1. Gjenstander kjøpt i utlandet og som ikke er deklartert er begrenset til det beløp for tollfri innførsel som er fastsatt i henhold til tolloven med forskrifter, for tiden 6000 kroner

Sikrede kontaktet selskapet den 9.1.13 og meldte om innbrudd i familiens bolig, hvor blant annet flere smykker ble stjålet. I takstrapport fra gullsmed datert 3.10.13 ble smykkenes totale verdi vurdert til kr 398.600. I rapporten fremgikk det at smykkene ble ervervet i Pakistan ved seks forskjellige anledninger:

Gjenstand	Ervervstidspunkt	Sted	Verdi
9 armringer	1994	Pakistan	kr 86.000
2 armringer	2007	Pakistan	kr 19.360
Halskjede, armbånd	2008	Pakistan	kr 88.000
2 armringer	2009	Pakistan	kr 22.660
Barnearmbånd, ørepynt	2010	Pakistan	kr 18.000
Diverse smykker	2012	Pakistan	kr 163.680

I forbindelse med innbruddet rekvirerte selskapet en takstmann for å besiktige åstedet. I skaderapport datert 15.1.13 fremgikk følgende opplysninger om sikredes reiser til Pakistan:

1. Dette var en reise til Pakistan i forbindelse med FTs bryllup. Til dette bryllupet reiste fra FTs husstand, selvfølgelig FT og hennes mann, dvs. 2 personer.
2. Dette var en reise til Pakistan i forbindelse med bryllupet til bror til FTs mann. Til dette bryllupet reiste FT, FTs mann og 4 barn fra FTs husstand, dvs. 6 personer.
3. Dette var en reise til Pakistan i forbindelse med bryllup til FTs fetter. Til dette bryllupet reiste FT og 1 barn fra FTs husstand, dvs. 2 personer.
4. Dette var en reise til Pakistan i forbindelse med begravelse av bror til FTs mann. Til denne begravelsen reiste FT, FTs mann og 4 barn fra FTs husstand, dvs. 6 personer.
5. Dette var en reise til Pakistan i forbindelse med begravelse av en onkel. Til denne begravelsen reiste bare FT fra FTs husstand, dvs. 1 person.
6. FTs mor har vært på besøk 2 ganger hos FT i Norge. Ved begge disse anledningene har hun hatt med smykker som gaver til barna samt at barna også har fått noen av sin mormors smykker ved disse anledningene.

Ifølge sikredes opplysninger ble ingen av smykkene tolldeklart ved innførsel til Norge.

I brev til FinKN datert 11.5.17 opplyste sikrede at noen av smykkene ble kjøpt i Norge. Sikrede hadde ingen kvitteringer som dokumenterte dette.

Når det gjaldt taksering av den stjålne Rolex-klokken, ble en urmaker kontaktet. Urmakeren konkluderte imidlertid med at det ikke forelå tilstrekkelige opplysninger til å kunne foreta en verdivurdering.

Etter en gjennomgang av taksten fant selskapet at det forelå grunnlag for erstatning på kr 54.000 for smykkene, under henvisning til vilkårpunkt 3.1.

Sikrede krever dekning for tyveri av smykkene og anfører at det ikke skulle svares toll for smykker som var gitt i gave, jfr. tollovens § 5-1. Ifølge sikrede kom sumbegrensningen i pkt. 3.1 dermed ikke til anvendelse ved erstatningsberegningen for smykkene som sikrede mottok i bryllupsgave i 1994. Videre har sikrede fremholdt at hver gjenstand måtte behandles for seg ved erstatningsberegningen, slik at sumbegrensningen gjaldt for et enkelt armbånd, ring, kjede eller sett med ørepynt. Det kunne ikke spille noen rolle om flere gjenstander var deler av et sett, jf. FinKN 2013-603.

Selskapet hevder at ansvaret er begrenset etter vilkårpunkt 3.1. Smykkene ble brakt inn til landet ved seks ulike anledninger. Med dobbel kvote for to innreisende utgjør erstatningen kr 54.000. Tollovens § 5-1 medfører ikke fritak for tolldeklarasjon i sikredes tilfelle, jf. tilhørende forskrift § 5-1-24. Kravet knyttet til Rolex-klokken er ikke tilstrekkelig dokumentert.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan påberope seg begrensningen i vilkårpunkt 3.1 om maks erstatning på tollfri grense, herunder hvordan vilkåret skal tolkes med hensyn til gamle tollbestemmelser og beløpsgrenser.

Nemnds flertall, leder, Hagland, Lileng, Sundby og Giæver, bemerker:

Sikrede anfører at ansvarsbegrensningen ikke kommer til anvendelse på smykker som er gitt som gave. Klausulen sier ikke noe om hvilket tidspunkt som er avgjørende for de tollregler som skal anvendes. Formålet med bestemmelsen er imidlertid å hindre erstatning for ikke tolldeklart verdi, og da er det naturlig å anvende de tollregler som gjaldt da gjenstandene ble innført. Dagens tollregler er fra 1994. For smykker innført før 1994 må derfor de tidligere tollreglene gjelde.

Tollbestemmelsene som gjaldt for innførsel av bryllupsgaver i 1994 ga tollfritak for maksimalt kr 4.000 for det enkelte bryllup, jfr. lovkommentaren til tolltariffens innledende bestemmelser § 11 nr. 14. Bryllupsgavenes samlede verdi ligger over kr 4.000 og skulle derfor vært tollet inn.

Sikrede anfører videre at ansvarsgrensen må gjelde per smykke og ikke per reise. Formuleringen "Gjenstander kjøpt i utlandet og som ikke er deklarerert er begrenset til det beløp for tollfri innførsel som er fastsatt i henhold til tolloven med forskrifter, for tiden 6000 kroner" tilsier at ansvarsgrensen gjelder for de "gjenstander" som det ikke er betalt toll for, men sier ikke at man skal se på hvor mange reiser det dreier seg om. Formålet med bestemmelsen og forholdet til tolloven tilsier derimot at begrensningen må gjelde per reise. Men korrekt fremgangsmåte ville da være at hver person har lov til å ta med seg en/flere gjenstander innenfor beløpsgrensen. Den tollfrie grensen kan ikke kumuleres slik at to personer kan ta med seg en gjenstand inntil 2 x tollfritt beløp. Selskapets tilbud er derfor heller ikke i samsvar med toll reglene. Uten en klar anvisning i ordlyden på hvordan begrensningen skal beregnes, mener nemndas flertall det naturlige er at bestemmelsen anvendes i forhold til hver enkelt gjenstand.

I så fall gjelder begrensningen per del, og ikke per sett, jfr. FinKN 2013-603.

Mindretallet, Stiansen og Okkenhaug, bemerker:

Mindretallet er uenig i flertallets tolkning av vilkårsbestemmelsen når det gjelder hvorvidt ansvarsgrensen gjelder per smykke og ikke per reise. Mindretallets oppfatning er at vilkårsbestemmelsen må tolkes i tråd med regelverket for innførsel, og at begrensningen dermed gjelder per reise. For øvrig er mindretallet enig i flertallets vurdering av at det er tollreglene på innførselstidspunktet som er gjeldende.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis delvis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabeth Okkenhaug (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).